

**DISKORS MILL-EĊCELLENZA TAGĦHA MARIE-LOUISE COLEIRO PRECA,
PRESIDENT TA' MALTA, WAQT IĊ-ĊERIMONJA TAL-GRADWAZZJONI
SAN BLAS IL-ĠIMGĦA 23 TA' ĠUNJU 2017**

Eċċellenza Monsinjur Arcisqof Charles J. Scicluna

Sinjuri

Għezież gradwati

Huwa tassew ta' pjaċir u unur għalija li, qed ningħaqad magħkom, għal din iċ-ċelebrazzjoni annwali.

Irrid nibda mill-ewwel, billi nirringrazzja lill-Caritas u lit-team ta' professjonisti u *workers* oħra, fi ħdan il-Caritas, li taħdmu bla waqfien, b'risq is-soċjeta' Maltija.

Grazzi minn Qalbi.

F'din l-okkażjoni, dejjem niringrazzja lil Alla, għad-dehen u l-viżjoni li ta il-Monsinjur Victor Grech, snin kbar ilu, biex b'tant kuragg u b'determinazzjoni ta bidu għal din l-organizzazzjoni.

Il-Caritas, matul dawn is-snin kollha, kienet fundamentali, biex, tagħti lura tant hajjiet għeżież, lil tant familji, u lil Malta tagħna.

Żgur li mingħajr dan ix-xogħol kbir, li ta' kuljum jitwettaq b'tant dedikazzjoni, mill-Caritas, ma kienx ikun possibbli li tant familji u individwi jerggħu jiksbu r-rispett u d-dinjita' fil-ħajja tagħhom.

Għeżież gradwati, zgur li qed tħossukom kburin illum, li nġbartu hawn għall-gradwazzjoni tagħkom, imdawrin bi ħbiebkom, il-familji tagħkom u n-nies li għenukom matul dan il-proċess ta' taġlim u rijabilitazzjoni.

Aħna lkoll kburin bikom, li wasaltu s'hawn, iżda qiegħdin magħkom illum, mhux biss biex nifirħulkom, iżda biex inħegġukom tkomplu tagħmlu kuragġ.

Huwa importanti li tifhmu li l-ħajja qatt mhi faċli, u l-ħiliet li akkwistajtu bis-saħħa tal-programm, se tiġu bżonnhom ferm aktar, issa li tridu terġġhu toħorgu lura fid-dinja.

Ir-reżiljenza li tgħallimtu tibnu matul il-programm, tridu żżommuha ħajja, u ssostnuha il-ħin kollu, biex tiffaċċjaw ir-realtajiet u l-isfidi f'ħajjitkom.

Għeżież gradwati, għandu jkollkom fiduċja fikom nfuskom, u fl-istess waqt ma' tinsew qatt li m'intkomx waħedkom, anzi, b'sens ta' ferħ, irrid infakkarkom, li l-Caritas, u l-familja tagħkom, qiegħdin dejjem hemm għalikom.

Minn naħa l-oħra, irrid nappella lill-poplu tagħna, biex lil dawn l-għeżież gradwati tagħna llum, u oħrajn qabilhom, nkomplu nagħtuhom is-sapport, ir-rispett u d-dinjita', ħalli aħna wkoll ngħinuhom, fit-tiŝiħ tar-reżiljenza, biex jkunu kapaci jkomplu jissudaw fi triqithom għal ħajja aħjar.

Irrid nieħu l-opportunita' wkoll, biex nappella lill-awtoritajiet tagħna, biex lil dawn l-għeżież gradwati tagħna llum, u ta' qabilhom, jkomplu jagħtuhom l-appoġġ li għandhom bżonn.

Nappella wkoll, biex issa li se jibdew triqithom, jingħataw l-għajnuna li għandhom bżonn, biex jiksbu d-dinjita' sħiħa tagħhom.

Filwaqt li huwa importanti li nirrikonoxxu, it-tant u tant bidliet għall-aħjar, li l-awtoritajiet diversi tagħna għamlu, fil-ligijiet u fil-policies, matul is-snin, biex nagħtu aktar sapport lil dawk li jirrijabilitaw ruħhom, mill-vizzju tad-droga, jinħtiegħ li ma nieqfux hawn, iżda nkomplu ntejbu kemm il-ligijiet, kif ukoll il-

policies tagħna, biex dawn l-għeżież ħutna u uliedna, jkunu f'qagħda li jilqgħu għall-isfidi u r-realtajiet tal-ħajja.

Mill-esperjenzi li qasmu miegħi ħafna żgħażaġh, li għaddew mill-proċess ta' rijabilitazzjoni, u li reġgħu lura għall-ħajja fil-kommunita', xtaqt insemmi xi aspetti li ta' spiss, jkellmuni dwarhom, u li għadhom jinkwetawhom.

Per eżempju, jgħiduli kemm ibatu minhabba li l-kondotta tibqa mċappsa, meta jmissu mal-gustizzja.

Filwaqt li, din il-kwistjoni tissemma' ta' spiss, għad jeħtieġ li nindirizzawha, biex dawn ħutna u uliedna, ma jibqgħux ittimbrati, u ma' jibqgħux jiffaċċjaw diffikultajiet biex jiksbu anke opportunita' ta' xogħol. Ix-xogħol jgħinhom jieqfu fuq saqajhom, u jkomplu bi triqithom.

Kwistjoni oħra li tinwkieta lil ħafna minn dawn ħutna u uliedna, hija d-diffikulta' ta' fejn se jmorru joqgħodu, malli joħorgu mill-programm. Ħafna minnhom ma jkollhomx fejn jgħixu. Lanqas mezzi finanzjarji biżżejjed biex ifendu għal rashom, ikollhom.

Għaldaqstant nappella wkoll, lill-awtoritajiet tagħna, biex dawn in-nies jingħataw l-attenzjoni urgenti, biex malli jlestu l-programm, ikollhom l-għajnuna biex jakkwistaw akkomodazzjoni soċjali li tixirqilhom.

Diffikulta' kbira oħra hija l-kwistjoni ta' meta jkollhom każijiet pendent i fil-qorti, wara li jkunu spiċċaw il-programm.

Nappella lill-awtoritajiet tagħna biex nindirizzaw din id-diffikulta, għaliex għandna sitwazzjonijiet, li wħud minn dawn ħutna u uliedna, wara li jkunu spiċċaw il-programm, jibqagħlom każijiet pendent i, għax il-Qorti ma' tittrattax il-każijiet flimkien, u wħud minnhom saħansitra, anke jspiċċaw il-ħabs, wara li jkunu irrijabilitaw ruħhom fis-soċjeta'.

Jien konvinta li lkoll kemm aħna naqblu li m'għandniex nittrattaw lil dawn ħutna u uliedna, li diġa jkunu issieltu biex jegħlbu l-vizzji tagħhom, bħala kriminali.

Anzi nemmen li aħna lkoll nifhmu, li irridu nagħmlu dak kollu li nistgħu, sabiex nibqgħu nagħtu l-għajnuna, s-sapport u t-tama.

Għaldaqstant, nappella lill-poplu tagħna u lill-awtoritajiet biex l-energija u l-investment li tagħmel il-Caritas, ma jinħlewx. Għalhekk nappella biex naħdmu aktar biex inbiddlu, l-ligijiet, fejn hemm bżonn.

Minn naħa l-oħra, għezież gradwati, huwa importanti li tkomplu ssostnu il-ħiliet li akkwistajtu, billi tkomplu ssegwu, dak li jġi ndikat lilkom, anke permezz tal-*evening programmes* li tagħmel

il-Caritas, biex tkomplu ssaħħu il-ħiliet tagħkom bħala prevenzjoni kontra *r-relapsing*.

Nirringrazzjaw lil Alla, li l-Caritas qed tippovdi wkoll dan l-appoġġ. Għaldaqstant issa, għeżiež gradwati, nixtieq inħeġġigkom biex ma' tiddejqu qatt tersqu 'l quddiem, biex tieħdu dawn l-opportunitajiet, ħalli tassiguraw li l-investment li għamiltu fikom nfuskhom, biex tiksbu r-rispett u d-dinjita', tkomplu ssostnuh.

Minn naħa l-oħra, irrid nieħu l-opportunita' biex nappella, ħalli bħala nazzjon, nkomplu naħdmu kemm nifilħu ħalli niggieldu lill-organizzazzjonijiet kriminali, li qed jimpurtaw u jqassmu d-drogi illegali, u li qed jagħmlu flus minn fuq dahar it-tbatija ta' ħutna u uliedna, u l-familji tagħna.

Jeħtieġ li lkoll nkunu kuragġużi u determinati bħala poplu, biex, niggieldu din is-susa soċjali, li qed therri u tnawwar lill-kommunitajiet u lis-soċjeta' tagħna.

Inkompli nheggeg lill-familji tagħna u l-poplu in generali biex naħdmu halli nsibu modi aktar innovattivi ta' kif inrawmu bidla kulturali mill-għeruq tas-soċjetà tagħna, li tippromovi d-dinjità, u r-rispett lejn l-individwu, halli t-tfal u ż-żgħażaġh tagħna jkollhom l-kunfidenza fihom nfushom, u r-reziljenza meħtieġa, biex jiffaċċjaw l-isfidi tal-ħajja.

Għalhekk ukoll, jeħtieġ li nkomplu ninvestu fi strategiji preventivi, u edukazzjoni bikrija.

Fl-aħħarnett, irrid nindirizza lilkom, għeżiež gradwati, u rrid nindirizzakhom, b'dawn il-kliem, ta' ispirazzjoni, li kien qal il-filosofu kontemporanju Albert Camus:

“Fl-eqqel tax-xitwa, skoprejt li kien hemm ġo fija, sajf invincibbli. U dan jagħmilni ferħan. Għax ifisser illi anke jekk id-dinja tħabbat kontrija, hemm xi ħaġa aqwa ġo fija. Hemm xi ħaġa aħjar li qed timbotta lura”.

Gheżież gradwati, j'Alla dan il-kliem ta' dan il-filosofu kontemporanju, Albert Camus, li għex madwar ħamsin sena ilu, jibqa' f'moħħkom, u f'qalbkom, ħalli ssibu reżiljenza ġewwa fikom, kontra l-isfidi li għad tridu tiffaċċjaw.

B'hekk, dan il-programm, ikun tassew investment għall-ħajjitkom.

Jiena kburija ħafna bikom.